



ЮНАК

СІЧЕНЬ 1971 JANUARY





● **Ілюстратори цього числа:** Ілюстрація на 2-й стор. обкладинки — ст. пл. Юрій Савицький. Графічне оформлення 1-ої сторінки — ст. пл. Люба Мазар. Ілюстрації в тексті: ст. пл. Христя Велигорська, пл. сен. Дарія Даревич, ст. пл. Люба Мазар, пл. вірл. Марта Навроцька, пл. сен. Володимир Пилишенко-Гарпун, пл. сен. Звенислава Сагайдаківська, пл. уч. Павло Чирський. ● **На обкладинці:** Мініатюра київського маляра з 1078-1087 років: Різдво Христове. ● **У віконці на обкладинці:** Дівчинка біля різдвяного стола.

РІК IX

Ч. 1 (91)

СІЧЕНЬ

1971

Ціна: 60 центів

ЗМІСТ

Сторінка

- 1 Різдвяні привітання і редакційні зауваги про зміст числа
- 2 Колядка п. н. "Всю Україну зорі освітили"
- 2 М. Рильський: Зимовий спів (вірш)
- 3 Щедрівка п. н. Павочка ходить
- 4 Подруга Гребля: Колядка водить уяву світами
- 5 В. Вовк: Різдво для хлопця з мечем
- 5 М. Щербак: Майдан Софії
- 6 Н. Королева: Національний славень і сила приспаних почувань
- 8 Л. Ю.: Гості з України
- 9 Ю. Павлічко: Летом скоба у світ
- 11 І. Микита: У пластовому таборі в Німеччині
- 12 І. Раковський: Моя пригода з медсестрою
- 13 **: Із пропам'ятної книги
- 14 О. Васинчук: З Відня до Риму
- 15 І. Раковський: У нью-йоркській підземці
- 15 В. Симоненко: Україні (вірш)
- 15 О. Ольжич: Революція (вірш)
- 16 Ю. Павлічко: Шматочок ляви
- 18 Х. Коленська: Твоя істота і Життя... (вірші)
- 19 Подруга Оля: Зачіска із пластовими вузлами
- 21 С. І. Івченко: Дерева-пам'ятники (уривок)
- 22 І. Макарик: Вуйкові — якого я не знаю
- 22 І. Кузів: Згадуючи Європу...
- 23 Штурпак: Святий Миколай буває і в таборі
- 24 МММ: Із пластового словника
- 25 Хроніка
- 28 Список померлих на пресфонд "Юнака" і посмертні згадки

"Юнак" — журнал пластового юнацтва. Появляється щомісяця крім липня і серпня. Видає Головна Пластова Булава. Редагує колегія. **Головний редактор:** пл. сен. Ольга Кузьмівич. **Члени редакційної колегії:** ст. пл. Уляна Близняк, пл. сен. Тоня Горохович, пл. сен. Іриней Ісаїв, пл. сен. Омелян Тарнавський, пл. сен. Олександра Юзенів і пл. розв. Андрій Ярош. **Технічний редактор і адміністратор:** пл. сен. Омелян Тарнавський.

Річна передплата: США і Канада (у валюті своєї країни) — 6.00 дол., Австралія — 3.50 австр. дол., Австрія — 100 шіл., Аргентина — 350 пез., Бельгія — 120 бел. фр., Велика Британія — 1.0.0, Німеччина — 10 н. м., Франція — 15 фр. **Ціна одного числа:** у США і Канаді — 60 центів.

Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора. — Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2199 Bloor Street West, Toronto 9, Ontario, Canada.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y., 11702, U.S.A.

Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto, Ont., Canada

ГОЛОВНИЙ ПЛАСТОВИЙ ПРОВІД
КРАЙОВІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ
СТАНИЧНІ ПЛАСТОВІ ПРОВІДИ
УСІХ ПЛАСТОВИХ ЮНАКІВ І ЮНАЧОК
УСІХ СПІВРОБІТНИКІВ І ПЕРЕДПЛАТНИКІВ
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ
ВІТАЄ
РЕДАКЦІЯ та АДМІНІСТРАЦІЯ «ЮНАКА»



Павочка ходить,
п'р'ячко губить,
Святий Вечір добрим
людям!



ЗГАДУЮЧИ ЕВРОПУ



ВІЧНОЗЕЛЕНА
ПЕРЛИНА

ГОСТІ З УКРАЇНИ

ГИМН



ХРИСТОС
РАЖДАЄТЬСЯ!



ЗАЧІСКА ІЗ
ПЛАСТОВИМИ
ВУЗЛАМИ



ПЛАСТОВА
ПРОГУЛЯНКА



19 70

ПЛАСТОВА
ОРЛИКІЯДА



Христос народився!

ВСЮ УКРАЇНУ ЗОРІ ОСВІТИЛИ

(На мелодію 'Небо і земля нині торжествують')

Всю Україну (2) зорі освітили,

А з Вифлиєму (2) новину звістили:

2. Христос родився, Бог воплотився,
Бог Правди й Любови, здійме всі окови,
Зішле свободу рідному народу,
Зітре голову Іроду!

А найясніша (2) зо сходу сіяє,

Вся Україна (2) новину приймає:

2. Христос родився....

Дніпро збудився (2), забув зиму люту,

Подав новину (2) до бистрого Пруту:

2. Христос родився...

А Прут бистренький (2) Дністра закликає,

Дністер до Буга (2) вістку посилає:

2. Христос родився...

І звеселіла (2) вся рідна земля,

Що їй звістила (2) небесна зірниця:

2. Христос родився...

І ми, всі браття, (2) зрадіймо новині,

В добрій надії (2) заспіваймо нині:

2. Христос родився...



Максим Рильський

ЗИМОВИЙ СПІВ

Сніг падав безшелесно й рівно
Туманно танули вогні,
І дальній дзвін стогнав так дивно
В незрозумілій тишині.

Ми вдвох йшли й не говорили,
Ти вся засніжена була,
Сніжинки грали і зоріли
Над смутком тихого гола.

І люди млисто пропливали,
Щезали й гасли, як у сні, —
І ми йшли й мети не знали
В везірній сніжній тишині.





ПАВОЧКА ХОДИТЬ

Moderato

Приспів

Па-вочка хо - дить, пір'ячко губить. Святий ве-чір добрим людям

Па - воч - ка хо - дить...

mf

mf

Павозка ходить,
 Пір'ячко губить. Святий Везір добрим людям!
 За нею ходить
 Красна дівонька. Святий Везір добрим людям!
 Пір'я збирає,
 В рукав ховає. Святий Везір добрим людям!
 З рукава бере,
 На лавку кладе. Святий Везір добрим людям!
 З лавоньки бере,
 Віночки плете. Святий Везір добрим людям!
 А зивши вінок,
 Понесла в танок. Святий Везір добрим людям!



ХРИСТОС РОДИВСЯ * СЛАВТЕ ЙОГО



Твої багатства — невичерпні,
О, рідна мово,

(Є. Гуцало)

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Спадщина сотень поколінь нашого народу найкраще збереглася у його мові. Усі звичаї, традиції, казки, пісні, перекази, приказки, прислів'я, вірування — усе, що думав і почував народ найкраще передає мова.

Різдво, з яким пов'язано стільки чарівних традицій і звичаїв, звеличали у своїх творах численні автори. Олександр Довженко — письменник і світової слави кінорежисер, великий майстер слова, у своєму високомистецькому творі «Зачарована Десна», хоча й написаному в обставинах комуністичного режиму, передав чар Різдва у переживаннях малого Сашка — головного персонажа твору, з глибоким відчуттям любови і пошани до рідних різдвяних традицій. Сашко дивиться на «дорослий світ» знизу, очима дитини, а автор подає свої бачення світу «широкими очима» дорослого, поєднання ж цих двох мистецьких засобів дає глибоку символіку, багату і своєрідну образність Довженківської мови.

КУДИ МОЖЕ ЗАВЕСТИ ВАС КОЛЯДКА?

Сашко підслухав одного разу, задивившись на зорі, як Мурат і Тягнибіда, улюблені його коні, скаржились на господаря за шмагання їх бато́гом. Коні навіть оберігалися з цією розмовою перед Сашком. Хлопця це дуже зворушило і він із того часу ні разу вже не вдарив коня.

А на Різдво, коли повний місяць із зоряного неба засвітив у хату і під вікном колядниці за-колядували Сашкові про те, як він по торгу ходив і ніби то мусів продати свого улюбленого коня, тоді хлопчик, услухуючись у слова колядки, справді чув і повік запам'ятав, як кінь його підспівував йому на вухо, щоб не продавати його, бо він із ним у війську був, з ордою бився і татарва загнала була їх аж за Дунай, та ще у сам Свят-Вечір.

Коли ж з'явилися ворожі коні на Дунаї, почувися свисти стріл, тоді десь узялася сила у Сашка — він сів на коня, Дунай перескочив, кінь

КОЛЯДКА ВОДИТЬ УЯВУ СВІТАМИ

копита не вмочив, ні він шаблі кінця... Вернувся Сашко з Дунаю до рідної хати, а мати співає щось зовсім небуденне — колядку, а під її настроєм і мати і дівчата-колядниці полинули своїми серцями аж під зоряне небо. Дунай хлопцеві виглядав глибоким і широким, але турки і татарва на протилежному боці не були вже страшні, багато їх потоптав конем своїм Сашко.



Колядували ще другі і треті дівчата Сашкові. Чого тільки не наспівали вони хлопцеві?!.. Війська він збирав, вибивав ворота у чужих городах, орав поле сизими орлами, засівав його дрібними перлами, мостив мости тесовії, стелив килими все шовковії, сватав паняночку з-за Дунаєчку, королеву дочку. Мостами їхав — мости дзвеніли. Городами їхав — люди його стрічали, здоровили сердечно, — бож Свят-Вечір...

Хлопець засипляв на лаві під іконами з рушниками серед колядок, міцно обіймаючи за ший свого коня. У сні прирікав собі ніколи не продавати свого буланого ні за які скарби.

Подруги і Друзі! Я переконана, що якби хоча б один раз Ви могли пережити традиційне святкування Різдва в українському давньому селі, і Ваша уява водила б Вас тими лісами, мостами, городами аж за Дунай що й Сашка, і Ви серцем злітали б під зоряне небо... Бо така є сили слова нашої запашної, барвистої мови, таку силу мають звороти, образи поетичної мови наших колядок, щедрівок, такий чар має наша земля і культура села.

Минуле у нашій словесності — це багатий, цікавий світ. Але наше завдання дбати про майбутнє нашої мови, про її життя, розвиток, процвітання. Ось побачила світ книжка «Контрасти» — збірка творчості юнацтва, бібліотека «Юнака», випуск ч. 1. Вона є документом живучості української мови серед Вас, юнацтва. Це перша спроба. Сподіваємося, що й критика надійде до «Юнака» також «молодого пера», Вашого пера! І що за першою книжечкою по-являтимуться дальші і дальші! Цього найсердечніше бажаємо Вам і собі і нашій літературі.

Христос Родився! Славмо Його!

Ваша подруга Гребля



Віра Вовк

РІЗДВО ДЛЯ ХЛОПЦЯ З МЕЧЕМ

Цей день розпалить
Соняшник радості.
Сяєво лусне в шибі,
Дзвони налляють душу
Оксамитами тиші,
Оживуть лагідні звірі
В калейдоскопі зірниць,
Щоб гріти мене, як дитя
В старому вертепі.
Там — борозни в грудях,
Кривава смола на деревах,
Суніці замерзлих сліз
На зажурених шибках,
Голосіння вдовине ялиць
По розтоптаних горах.
З кінських грив сузір'я встають
І ніздри мрякою дишуть
І бренькіт вістря вночі
Ворожить новий світанок.

Та нараз для хлопця з межем —
Соняшник радості.
Гранатове сонце летить
І дзвін заливає душу
Оксамитами тиші,
Прокидаються лагідні звірі
В калейдоскопі зірниць,
Щоб гріти його, як дитя
В старому вертепі.



Вид на Собор Св. Софії у Києві з літака

Микола Щербак

МАЙДАН СОФІЙ

Як він пресвітло висогіє
І рветься рвійно у блакить,
І променіє, і горить,
Той день, той день, свята Софіє!

Тоді неназе із руїни
Підвієся Київ — грізний вал
І заgrimів Універсал
Про волю й долю України.

Немов би засіяло небо
І Володимирська Гора,
Коли від Збруга і Дніпра
Зійшли брати й сини до Тебе...

Нехай же світиться, Майдане,
Наймення світлеє Твоє!...
Як сонце сходить і встає,
Ми вірим: Україна встане!



НАЦІОНАЛЬНИЙ СЛАВЕНЬ І СИЛА ПРИСПАНИХ ПОЧУВАНЬ

*...«Та ми, раби, сами не раз не знаєм,
Що робим, по неволі, що — по волі».*

Л. Українка

Від Редакції: Якщо у Вас є давні річники "Юнака", тоді знайдете в числі за жовтень 1964 р. статтю про Н. Королеву, українську письменницю, що хоч еспанського походження, але завдяки тому, що проживала з родиною батька в Україні (на Волині) — почувалася вповні україною і писала свої цікаві повісті та оповідання саме з українських переказів, фолкльору та старохристиянських легенд. Почала вона писати по-українськи під впливом свого подруга пізнішого життя д-ра Василя Королева-Старого, який сам був, м. і., автором широко відомої повісті для молоді "Чмелик". Н. Королева померла 1 липня 1966 р. у Празі, де проживала у самоті останні роки свого життя. Оповідання-спомин з її молодих років, яке містимо, саме дуже міцно підкреслює її патріотичні почування.

Надходить Свят-Вечір...

Скільки разів приходить він до мене на чужині? І в сльозах, і в смішках, у великому гурті й на самотині. Та звичайно той Свят-Вечір, що наближається, викликає згадку про якийсь давноминулий.

...Тоді мені перейшло через двадцять. Здавалось: я мала все, чого могла бажати, але в дійсності — усе життя була суцільна прикрість. І на тлі тієї перманентної прикрости, що я мусіла мешкати в Петербурзі, ще більша неприємність: обов'язкові — двічі в місяць обіди в родині генерала Я., що був мені якимсь свояком.

Генерал уже давно світив лисиною, свої безконечні оповідання-згадки виголошував високим фальсетом і при кожній нагоді підкреслював, що він — «настоящий маларос із Києва».*

І справді щиро він любив усе, що слід любити «малоросам»: «українську ноч», «малоросійський» борщ та ковбасу, гопака і «божествення» українські пісні. Поза тим навряд чи мав він якусь яснішу національну уяву, але слово «Україна» знав.

Згаданого року я не могла виїхати із Петербургу на Різдвяні Свята, а коли ж мала необережність згадати про це на обіді в генерала, —

* Малорос — погірдлива перед першою світовою війною назва на українців, які не були свідомі своєї національної приналежності та уважали Україну — малою Росією.

він категорично примусив мене провести Свят-Вечір з ними. Лишалось згадати св. Варвару: «Ступай, Варваро, в олій, бо треба» зробити і цей веселий день нудним.



І справді, лише вступила до велетенських покоїв, відразу відчула подвоєну вродисту нудьгу. Ряд слуг, схвилювана й розгублена дружина генерала, що раз-по-раз нюхала «англійську сіль» і шаруділа, як миша в соломі, товстелезним, цупким шовком своїх спідниць, здитинілий генерал, що зараз же почав свої спогади із доби Наполеона і ніяк не міг зрозуміти, що я не була свідком ні його згадок, ні його колишніх вражень. А до цього всього, чимало також столітніх «своїх» гостей, старомодних, туго накрохмалених, ультра-урочистих, повних святочного очікування.

Каваліри пропонують дамам руку й урочистим походом, як ляндрграфові гості в «Тангойзері», поважно рушаємо до їдальні.

На кожному приборі — букетик із галузочкою ялинки, прикритої карточкою з найменням гостя. За кожним стільцем з височенною спинкою — скам'янілий слуга.

Провід переймає генерал. Лагодить на вис- хлих грудях свій «іконостас», — незліченну ко- лекцію орденів, робить поважне обличчя і хрип- ливим сопраном виголошує відповідну промову. Вітає, бажає, згадує, пророкує, і знову бажає та вітає. Я прокидаюсь до дійсности, коли гос- подар нарешті змінєє тон:

—...А тепер, коли вже, так сказати, закін- чилась частина офіційна, дозволю собі запропо- нувати нашим, так сказати, козацьким звичаєм традиційні «три чарки»...

Згадуємо кого слід. Генерал остаточно роз- м'якає і, спершись рукою на стіл, чим приво- дить у жах генеральшу, говорить нескінченні мо- нологи. Генеральша непевним поглядом усе ча- стіше зиркає на промовця, котрий може «загово- ритися» і сказати якесь слівце неслухне у при- сутності слуг. Тому вона їх відпускає і саме в час: генерал уже встав, випнув груди і деклямує про «золоту примару» славної козацької свобо- ди, бунчук, булаву...

Прийшовши до верхів захоплення, приглуше- ним голосом додає:

— І всьо, всьо, задушілі... Маскалі!..

Дехто спускає очі, дехто похитує головою, я тихенько плещу в долоні. Переходимо до са- льону. Тут — усі надії на мене, бож прекрасні «малоросійські» пісні — це моя атракція.

Уже мій невеличкий репертуар наближаєть- ся до кінця. Але слухачі вимагають ще «хоч од- ну»... Набринькую на роялі і пригадую, що за останнє перебування в Києві чула від Олексан- дра Кошиця нову для мене пісню...

— Тільки, що — хорова — заповідаю, — алеж нескладна. Спробуйте підтягувати, я про- граю кілька разів мотив.

Скриплять дідугани, мов старі ялини в лісі. Та потроху налагоджується.

— Але ж скажіть слова! — дужче за всіх хвилюється генерал.

— «Ще не вмерла Україна, ні слава, ні воля».

— Прекрасно! Прекрасно!.. Що ж це за пісня?

— Гимн...

— Який гимн?...

— Таж український!

Все раптом замовкає. Найбільш отетерів го- сподар. Але враз отямлюється і, як може швидко, чимчикує до дверей та торгає за клям- ку: чи добре замкнено? Потім визирав вікном на вулицю, швидко вертається до роялю і зганяє всіх гостей до тіснішого кола.

— Так заспівайте ж спочатку сама! Усе, все! Аж до кінця!...



Я ще ніколи не чув. Ніколи! Навіть не знав, що єсть наш... наш гимн... Тільки не співайте на повний голос...

Я захоплена ефектом. Із цікавістю вдивля- юся в обличчя сивоусих, сивобородих, лисих ді- дів, що всі притяглися до мене і дивляться на мої уста, ніби з них має ось-ось випурхнути ди- вовижна птаха...

— ... і покажем, що ми браття козацького роду»...

Генерал Я. раптом підводить до стелі свої виблідлі очі, побожно, широко вимахуючи рукою, хреститься раз, два, три, п'ять разів, а по його почервонілому й екстатичному обличчі, по дов- гих вусах, по блискучих орденях, біжать рясні, дрібні краплини сліз...

На другий день генерал не приїхав до мене «з візитом», як годилось. Але на третій день Свят принесли зранку телеграму, що генерал тихо за- кінчив життя...

Потім убита горем генеральша оповідала, що від Свят-Вечора він не заснув аж до самої смерти.





ГОСТІ З УКРАЇНИ

Орися спішила до пластової домівки. В душі в неї — святочно. Спішить до домівки, бо сьогодні пластунки вибираються з колядою. Ось зайшла в домівку — так привітно, тепло... стоїть там велика прикрашена ялинка, і від неї променює такий особливий запах ялици... У курінних кімнатах ідуть ще останні приготування до коляди — колядують, перевіряють адреси...

«Мальви» зібрались у кімнаті свого куреня. Орися почекала, аж усі втихли:

«Маю радісну звістку! До пані Колісник приїхала у відвідини її донька і внучка!»

— О, це чудово!

— Яка ж там радість!

— Скільки років не бачились...

Так гомоніли дівчатка. Чому ж вони такі зацікавлені панею Колісник та її гістьми? О, та це вже біля року тому почалось. Мама впродовж Орісі розповіла їй, а Орися у свою чергу «Мальвам», що пані Колісник тратить зір і нема на це рятунку. Вправді на стільки ще бачить, щоб ходити до міста, до крамниці, але писати або читати — ніяк не може. «Мальви» радо взялись за те, щоб їй допомагати. Устійнили черговість, і два рази в тижні дві з них відвідували паню Колісник. Пані Колісник була в Америці сама, без рідні, а вдома в Україні була в неї донька — пані Марта із внучкою Олею. Ціле життя пані Колісник зосередилось на листуванні з донькою. Жила її життям, та ще й внучки своєї. Тому незмірно втішилась «Мальвами». Диктувала їм листи до Марти, давала їм читати листи від неї, просила пакувати посилки і надавати на пошті. Крім того читали їй найважливіше із часописів, журналів... Отже, дівчата були дуже добре познайомлені з усім тим, що відносилось до пані Колісник. Знали також, що поробила всі потрібні заходи, щоб донька приїхала до неї у відвідини. І ось — справдилось її найбільше бажання.

— Ми спершу, може, зайдемо поколядувати до пані Колісник?

— А звичайно!

— Ох, та це мої дорогі пластуночки! — сплеснула руками пані Колісник, коли вони постукали в її двері.

— Заходьте, заходьте, дорогенькі мої! — запрошувала. — У мене ж гості... незвичним голосом приговорювала, коли вже скидали верхній одяг і старанно витирали взуття.

У кімнаті сиділа молода жінка і дівчинка. «Мальви» впізнали відразу паню Марту і Олею. Стільки разів оглядали їх світлини...

Пані Марта віталась з кожною зокрема і зі слюзами в очах дякувала за їхню поміч матері. Обіцяли, запевняли, що не кинуть, що опікуватимуться назавжди.

Пили чай, а гостились солодким, колядували...

— Оленько, а може ти підеш також із дівчатами колядувати — спитала пані Колісник свою внучку, що сиділа поміж пластунками.

Оля підбігла до матері, обняла її за шию і шептала: можна? можна?!

Що ж мала зробити пані Марта... хоч і страшно отак у чужій країні, в невідомому місті... але всі так вичікуюче дивилися на неї...

— Добре, Олею, іди. Тільки ж уважай... вивчила вкінці.

Весело колядувалося «Мальвам».

Оля ставила їм тисячі питань, розпитувала їх про все, підспівувала. Під кінець знала вже всі колядки. Пізно ввечері привели її до помешкання бабуні і, попрощавшись, розійшлися додів.

Щаслива бабуня цілувала свою внучку, укриваючи її теплою ковдрою і шепотіла:

— Моя ти коляднице золота...

Л. Ю.



ЧИ ВИ ВЖЕ СКЛАЛИ в цьому році ПОЖЕРТВУ НА ПРЕСФОНД «ЮНАКА»?

● Якщо ні, то просимо це зробити негайно. Прибутки з передплат не вистачають на покриття всіх витрат, получених з видаванням «Юнака».



ЛЕТОМ СКОБА У СВІТІ

ПЛАСТОВА ПРОГУЛЯКА ДО ЄВРОПИ

PLAST - UKRAINIAN YOUTH ORGANIZATION INC.

EUROPEAN TRIP

119 CONNETT PL.
SO. ORANGE, N.J. 07079

СПОМИНИ ІЗ ПРОГУЛЯНКИ ПО ЄВРОПІ

Пластова прогулянка по Європі пластунів із США і Канади під назвою «Летом скоба у світ» (виїздили з Нью-Йорку 31 липня і повернулися сюди 30 серпня) була зорганізована для відзначення 25-річчя віднови Пласту на еміграції в Німеччині в 1945 р. Провід прогулянки очолювали: пл. сен. Дям'ян Ліщинський з Ньюарку, як провідник, і ст. пл. Юрій Павлічко з Рочестеру, як писар. Учасниками прогулянки були пластуни та пластунки з УПЮ і з УСП від 16 до 21 року життя в кількості близько 140 осіб. Прогульковці побували в таких містах: у Мюнхені, на пластовому таборі у Вальхензее біля Мюнхену в Німеччині, у Відні, у Венеції, в Римі, в Женеві та в Парижі, звідкіль 30 серпня м. р. повернулися до Нью-Йорку. Подаємо короткий опис прогулянки, який написав писар проводу прогулянки ст. пл. Юрій Павлічко.

Редакція

«Оцим закриваю нашу пластову прогулянку «Летом скоба у світ», яка в останніх днях прибрала назву «Якось то буде...» так прощався з нами наш перевтомлений комендант, пл. сен. Дам'ян Ліщинський з Ньюарку.

Ще декілька дружніх устисків рук та оклики — «Пиши... Хай РОЗБАНЯ тебе стереже!»... і вже при виході з лєтовища сердешні обійми батьків; а для інших погоня за сполученнями в дальшу мандрівку; а для ще інших: ловлення автобусів. Отак наша прогулянка по Європі закінчилася...

Усе це тривало місяць — 31 день. Ми проїхали 10.000 миль, а відвідали п'ять європейських держав.

Мюнхен і Дахав, а потім Прин із своїм казковим замком Людвіка II-го, високий засніжений гірський верх Цугшпіце в Альпах (тепер уже трохи нижчий, бо майже кожний учасник прогулянки забрав на пам'ятку один камінчик), — незабутня вистава «Страсті Христові» в Оберамергау — мальовничий Інсбрук і Зальцбург, та перебування на українському пластовому таборі біля Кенігсдорфу. Лив нам дощ на голови в та-



Загальний вид Мюнхену з площею і славною церквою
Св. Марії - Богоматері

борі, але тепла і сердешна гостинність таборового проводу, управи та пластунів з Німеччини залишила у наших споминах дуже милу згадку.

Згодом Відень із катедрою св. Степана, де з вершка дзвіниці можна побачити синю смужку Карпат; Шенбрун, Пратер, Грінцінг — старий лицарський замок у Кройцерштайн та модерний



Вид з автобуса на грізні Альпи



Пластуни складають вінець на гробі сл. п. Дрота

Дискотек. Зворушливими були для нас посвячення пам'ятника на гробі Основоположника Пласту, д-ра О. Тисовського та зустріч з українським громадянством у Відні і в Мюнхені.

А згодом Італія — зовсім інакша ніж дві попередні країни — старі міста, мистецькі архитвори, оливкові дерева, кипариси та пальми і синій Адріатик; Рим із катакомбами та старинними руїнами; Тіволі, надзвичайна піцца і купіль у фонтанні недалеко «Форум Романум» (незапланована у програмі прогулянки). Старовинні Помпеї та грізний Везувій — і здалека на овиді — Капрі. Ватикан із Базилікою св. Петра, авдієнція у Св. Отця, Павла VI, якого ми поздоровляли по-українському, і тепле батьківське слово Блаженнішого Верховного Архiepіскопа Кардинала Сліпого. Його промова глибоко запала в



Верховний Архiepіскоп Кардинал І. Сліпий серед учасників прогулянки.

наші серця та залишиться нам показником на майбутнє.

І знову подорож через могутні Альпи, де прямо не хочеться вірити, що стільки краси можна охопити очима. Тунель Монт Блянку — сила техніки — і елегантна, чистенька Женева. Далі у подорож — ми всі вже добре перетомлені, ще Париж, а тоді додому...

Та хто ж у Парижі може почувати себе втомленим. Лювр, Версай, Латинська дільниця, Катедрa Нотрдам, веселе Метро, яким ми вганяли попід цілий Париж і вежа Айфля. Вінок на гробі отамана Цимона Петлюри — візита в Американському Консуляті, де ми співали «Де гори Карпати», «Гей-гу, гей-га» та «Америка ти прекрасна». Відлет з Люксембургу через океан понад Англію, Шотландію, Гренландію, Лябрадор



Делегация прогулянки пластуни у Папи Павла VI, від ліва перекладач пл. сен. М. Милусь, пл. розв. М. Жеребецька, пл. сен. Д. Ліщинський.



Рим — вид на площу св. Петра

— блиснули нам на морі льодовики і вже наш «старий край» — Америка.

Прогулянка була дуже вміло запланована, так що ми в короткому часі могли оглянути безліч історичних і культурних пам'яток. А головне те, що ми всі мали змогу випробувати нашу зарадність у чужих країнах.

Ми старалися всюди зберегти нашу пластову поставу і доказати, що ми — українські діти — народжені на чужині — це не «пропаще покоління», але покоління здорове, свідоме і вірне своїм традиціям. Різні були зустрічі і запити мешканців у поодиноких країнах. Кожний з нас, поскільки знав мову даної країни, старався в'яснити, що ми українські пластуни з Америки — діти 1000-літньої культури широких дніпровських степів і карпатських лісів і громадяни двох могутніх держав Північної Америки, країн добробуту і техніки, — які можуть похвалитися таким досягненням як досягнення Місяця, а саме із США і Канади.

Завдяки нашим батькам ми не почувалися чужими в Європі; нам зовсім не було тяжко пристосуватися до форм і поведінки в цих країнах, бож це речі, про які ми вчилися дома від дитинства. Нам самим Європа допомогла зрозуміти краще світогляд наших батьків. Безперечно, що маючи за собою опіку держав західного континенту, ми мали почуття безпеки; відчувалося, що

є хтось, хто в потребі стане за нами із усіма можливими засобами — та допоможе нам у кожній хвилині.

Приємно нам було бачити у кожному місті знімки наших трьох астронавтів на Місяці, знаючи, що їх осяг — це не тільки осяг країни нашого народження, але осяг усього людства.



Українська церква св. Софії і Український Католицький Університет у Римі

На нас дивилися і дивувались, і, може, заздрили нашим батькам та Пластові, що вони змогли нас так виховати, — а ми усіх стрічних потішали словами:

— Не журіться! Нас у США і Канаді таких багато і напевно на другий рік побачите другий — молодший нагляд.

Ст. пл. **Юрій Ігор Павлічко**
Рочестер, США
писар проводу прогулянки



У ПЛАСТОВОМУ ТАБОРІ В НІМЕЧЧИНІ

6-го серпня 70 р. ми виїхали ранком з Мюнхену до пластового табору біля Кенігсдорфу. Поблудивши трохи, щасливо заїхали на місце в сам час на обід. Розпаковуючи речі з автобуса, я висловив передчуття, що ми не виїдемо з табору сухими. Мое пророцтво прийняв друг комендант погрозою, що коли йому одна крапля дощу впаде на голову, тоді він мене «повісить» за пальці.

Але перший день минув гарно. Ми оглядали табір, купалися в Ізарі і відпочивали. У табори прийняли нас як рідних. Увечері ми мали спільну ватру, на якій пописувалися також наші друзі. Пластовий табір у Німеччині цілий під шатрами, навіть кухня і магазин є під шатрами. Тому однак, що на ньому мале число учасників і бракує виховників, юнацтво таборує разом з новацтвом. На жаль, молодь слабо говорить по-українському та мало зацікавлена пластуванням.



Відпочинок учасників прогулянки "Летом Скоба" біля одного із римських водограїв.

Другого дня мої пророцтва справдилися. Почав падати дощ, який не вщухав чотири дні нашого перебування на таборі.

В часі цих днів ми їздили до Оберамергав на Страсті Христові, на Цугшпіце, на яку видрапалися по важких трудах, щоб чимшвидше сходити вниз, бо наш господарський референт прогулянки п. Кордуба боявся, що шпиль від нашого тягару не завалився, і теж їздили до Інсбруку, який привітав нас зовсім у хмарах.



Нам'ятник отамана Симона Петлюри на паризькому цвинтарі, який відвідали учасники прогулянки.

І в неділю, коли мали відбутися загальні відвідини, у таборі лляв без перерви дощ. Незалежно від моїх віщувань лихої погоди, я виляв

першого дня горнятко води на нашого коменданта і знаючи, яка кара мене чекає, цілий час перебування на таборі я не показувався другові комендантові на очі.

Коли ми вкінці від'їжджали в дальшу дорогу до Відня, в очах пластунів-таборовиків були сльози, а з хмар падав далі зливний дощ.

ст. пл. Ігор Микита
Пассейк

МОЯ ПРИГОДА З МЕДСЕСТРОЮ

«Ігоре, ходи до кімнати Кизика — там є дівчина, яка вміє говорити добре по-французькому. Ніхто не може з нею домовитися, може Тобі вдасться!»



Група учасників прогулянки із молоденькими пластуницями у Швейцарії: новачка Лада і юнак Роман Нижанківські, діти відомої малярки Зої Лісовської та сина композитора Нестора Нижанківського — Олега.

Це було в Римі. Ми в будинку, де мали перебувати декілька днів, а в одній із кімнат Роман Кизик, що захворів і лежав у ліжку. У кімнаті, крім Романа, було кілька із моїх товаришів та молода дівчина, медсестра, що піклувалася Романом. Хлопці чомусь дивно підсміхалися, але переконували мене, щоб я почав із медсестрою розмову, бо їм здавалося, що я вмію добре говорити по-французькому. Я сів на другому ліжку і почав мучитися. Я мучився і пробував вистогнати повне французьке речення, а медсестра плинно і без проблем відповідала на мої питання. Усі інші сиділи тихо та прислухались до розмови. Деякі почали сміятися, але я не розумів — чому. А дівчина розповіла мені, що вона еспанка, але студіює в Римі, та як була у Франції, навчилася добре мови. Я, розуміється, цьому всьому повірив.

Аж ось до кімнати увійшов наш комендант



Група учасників прогулянки перед славним луком
Тріумфу у Парижі.

і запитався «еспанку» по-українському: «Як Кизик чується?» — а вона йому відповіла чистою українською мовою: «Йому вже багато краще».

Я думав, що умру із сорому. Усі почали сміятися разом із комендантом та медсестрою. А вона пояснила мені, що є україною, живе у Мюнхені, а тепер їздить по Європі.

А я — великий мудрагель, знавець мов не міг здогадатися, що мої товариші мене здурили, переконуючи, що вона чужинка.

Про цю подію я зовсім забув, аж доки наш комендант не задзвонив тепер до мене і попросив, щоб я написав до «Юнака» про... «пригоду з медсестрою в Римі». Чи пригариш її Ігорю? Га! Га!

Ст. пл. скоб Ігор Раковський
Йонкерс



УКРАЇНСЬКЕ БЮРО ПОДОРОЖІ
Теодосія Волошина

Astro Travel Service



2198 BLOOR ST. WEST — TORONTO 9, ONTARIO
Telephone: 766-1118 & 766-1119

- Полагоджує всі справи у зв'язку із спровадженням рідні з України та інших країн Східної Європи.
- Продає квитки на всі літунські, корабельні та автобусові лінії світу.
- Нотаріально завірює всі потрібні документи.



ІЗ ПРОПАМ'ЯТНОЇ КНИГИ

«Пласт, на славу Божу, українській Церкві і українському народові».

Йосиф, Верх. Арх. і К.

«У Вас бачимо квіт України і її красу. Ваша пластова поведінка і невимушена дисциплінованість гідні найвищої похвали й наслідування. Гармонійна співпраця із командою є доказом правильного розуміння пластової ідеї і запорукою росту української нації».

Любомир Мудрецький (Мюнхен)

«...Найкращих успіхів у мандрівці до Великої Мети».

гетьм. скоб пл. сен. Михайло Машовець (Відень)

«...велика подяка нашим усім пластунам за велику участь і звеличання пам'яті мого Дрота...»

Пані Ірина Тисовська (Відень)

«Перебування Вашої групи в Німеччині та Австрії залишило колосальне враження не лише на наших земляків, але також на німців та австрійців. Ви гідно репрезентували Український Пласт».

пл. сен. о. Михайло Коржан (Відень)

«З нагоди перебування в Парижі, бажаю, щоб остали всі Ви вірні Богові й Батьківщині».

о. Михайло Левенець (Париж)

«...насувається думка, що подібно, як перші християни вийшли переможно з жорстоких переслідувань, так і український нарід з теперішніх труднощів вийде теж переможно, а запорука цього це «Цвіт України», наш Український Пласт, вірний Христові».

о. Степан Чміль (Рим)

«Вітаю щиро наших пластунів і юначок в Українській Папській Семінарії, що принесли нам стільки радості українського фолкльору, української мови».

о. Василь Сапеляк (Ректор)

«Це була приємна поїздка з такими гарними дівчатами й хлопцями з України. Мені шкода, що ця поїздка вже кінчається. Бажаю всім Вам всього добра в майбутньому житті» (переклад з німецької).

Ганс Вітманн (шофер)

Томас Мурфі — з подякою за гарний спів —
Службовець з Американської амбасад
в Парижі (переклад з англійської)

З ВІДНЯ ДО РИМУ

Прегарна прогулянка до Європи закінчилася. Почалися будні у школі. Дні минають поволі, сіро... Лише спогади нещодавніх днів настирливо виринають перед очами. Час від часу листи від нових приятелів відсвіжують минуле. Аж ось лист із Ньюарку: «Дорогий Жуку! За місяць плануємо Вас усіх відвідати у Чикаго. Покищо маю до Тебе прохання. Напиши короткий спомин про нашу дорогу з Відня до Риму з усіма пригодами, спанням під лісом тощо.



Відень — славна церква св. Карла

Відень — Рим... пригадуються недоспані ночі, повні втоми і вражені дні. Кожний відтинок дороги був інший, повний несподіваних подій.

На цій дорозі, у супереч бездоганним, точним плануванням нашого улюбленого «боса», виникли непередбачені комплікації. Наші водії заблудили і ми не приїхавши у призначений час, утратили своє замовлення в готелі.

Уже на кордоні між Австрією та Італією помітно було велику зміну. В Німеччині та Австрії нас ударила чистота, квіти, порядок. Італія чистотою не грішить, усе тут запорошене, неупорядковане, і такі також мешканці. Невеликі, швидкі в рухах, дуже емоційні в розмові, дуже балакучі. На кордоні автобус затримався для контролю паспортів, і до нашого автобуса увійшов італійський митний офіцер, щось голосно вигукуючи. Чорноволосий, невеликий на зріст, вимахував руками стараючись нас розбудити. При вході на клунках твердо спав, хоча неви-



Рим — пам'ятник Батьківщині

гідно, один із наших друзів Роман М. Мимо гукань італійця Роман навіть не ворухнувся. Розлучений офіцер, довго не думаючи, копнув сплячого. Цей зірвався спросоння на рівні ноги і став перед італійцем, перевищуючи його на дві голови. Усі зацікавилися. А офіцер поважно поспитав: «Гав мені олд ар ю?». Роман холодно льодово відповів: «Мені олд». Усі гукнули сміхом і Роман став героєм дня.

Увечері, коли ми не дістали наших нічлігів, наша дорога йшла через сплячу Венецію на південь. Наші водії їхали без перерви і аж досвіта, перетомлені вирішили відпочити кілька годин. Ми примістилися на траві під лісом у своїх мішках, щоб також розпростати кості і переспатися. Сонце пробивалося крізь мряку, як нас пробудили. Ми помилися на поблиській газоліновій станції, на якій італійці безпardonно нас оглядали, що аж іноді ставало моторошно. Добре, що нас було так багато.

Знову у дальшу дорогу. Чудове, лагідне повітря. Соняшно. Ми задержалися у Флоренції, а під вечір осягнули свою ціль — Рим. Небуденне, могутнє враження. Враження, що останеться назавжди зо мною.

пл. розв. Олена Васинчук
«Жук»
(Чикаго)



Згідно з постановою Головної Пластової Бували кожний член УПЮ, що зголошується до пластових проб, має виказатися власним примірником юнацького посібника

Життя в Пласті

автором якого є основник Українського Пласту
ПРОФ. Д-Р О. ТИСОВСЬКИЙ

544 сторінок

Ціна: 6.50 дол.

У НЬЮ-ЙОРКСЬКІЙ ПІДЗЕМЦІ...

Сиджу в сірому світлі станції і чекаю на підземку. Тиша... Нікого нема на станції, крім мене. Нудний запах старого підземелля огортає і мене; зі стелі капає постійно і ритмічно вода на лавку біля мене. Ліниво звертаю голову і дивлюсь у чорну, темну порожнечу, з якої має приїхати мій потяг. Підношу комір плаща, запихаю руки в кишені, бо від вологості стає холодно. А вода далі крап... крап... крап...

Починаю думати, бо немає що робити. Упродовж секунд мої думки повертаються декілька місяців назад, у минуле літо, і я починаю усміхатися.

Загуркотіла підземка з чорної паші тунелю, і незабаром майже порожні вагони заїжджають на станцію і двері відчиняються. Я встаю та майже непритомно входжу в один з вагонів. А в моїх думках я саме увійшов до літака, який саме має взяти на свої крила нашу пластову прогулянку і висадить нас аж у далекій Європі.

Потяг мов знехотя рушив з місця і я опритомнів. Бачу, крім мене, у вагоні лише троє людей. Мені неохвотно чогось бракує. Мені видається, що я єдина в світі людина і я мушу мати когось біля себе, принайменше в думках. Починаю собі уявляти всіх тих молодих друзів і подруг, що були зі мною на літакові до Європи — і вагон підземки починає наповнюватися. Перед моїми очима стають усі ці незнайомі, але при-

язні обличчя. Я сидів на своєму місці в літаку і дивився на всіх тих, що проходили біля мене. Розуміється, найдовше затримували мою увагу дівчата. Незабаром після того, як наш літак рушив з летища у Нью-Йорку, почалися неспіврозмови: «Звідки Ви?»... «Я називаюся...» Пригадую тих, з якими уперше познайомився цієї ночі. Хто б подумав, що тоді зав'язалися приятелі, які зміцнілися щораз більше упродовж того місяця, хто міг собі уявити, що вони будуть і тепер продовжатися?..

Знову розглядаюся по вагоні і мої очі зупиняються на обличчі похмурого чоловіка, який, певно, важко працював цілий день і тепер засипляє від втоми в підземці. І я думаю: яка була молодість цієї людини? Чи він переживав такі незабутні, гарні хвилини, як я? Чи він стільки їздив, звиджував, як я? Чи він колись зустрів таких людей, як я? Так, думаю, Європа була прекрасна. Але вона була для мене ще краща, тому що я переживав її красу із цими молодими пластовими друзями. Пригадую Мюнхен, де ми мали вечірку, Кенігзее, де купалися, Рим, де бачили величний Колізеум і...

**

Підземка затрималася на моїй станції. Двері рвучно відчинилися, і я поволі вийшов і станув на станції. Старі вагони рушили знову вперед, цим разом без мене, а я залишився сам...

ст. пл. скоб Ігор Раковський
Йонкерс



Василь Симоненко

У К Р А І Н І

*Колись крізь розпаз випнутьсь надії
І загудуть на вітрі степовім,
Я тоді твоїм ім'ям радію
І сумую іменем твоїм.*

*Коли грозує далек неокрая
У передгроззі дикім і німім,
Я твоїм ім'ям благословляю,
Проклинаю іменем твоїм.*

*Коли мегами злоба небо крає
І крушить твою вроду вікову,
Я тоді з ім'ям твоїм вмираю —
І в твоєму імені живу!*

О. Ольжиз

РЕВОЛЮЦІЯ

*Сховалось равликом місто.
Сізе його дощ, сізе.
В під'їздах будов — тісно,
Набої гезер плеге.*

*Забиті. Числить? Ледве.
З-під мурів — повів гниття.
Життя, що таке щедре, —
Багате таке життя.*

*Хто дихав хог день так вільно,
До смерти хмільний украй.
Ти збурилось пінно-пінно
І — вилилось гезер край.*

ШМАТОЧОК ЛЯВИ

Великий срібний місяць поволі ховався за пальму. На срібно-синьому небі мерехтіли зірки, по другому боці камениці загорілася рожева зоря світанку; ще бриніли цвіркуни і вже починали свою вранішню пісню італійські пташки.

«Юрку, вставай — уже 4:30!»

«Невжеж? Дивися — ще місяць світить».

«Уставай, швидко. Ти знаєш — ми сьогодні їдемо на Везувій і до Помпеїв», клопочеться Тарас, «а то пізно буде!»



Помпеї — вулиця, що веде до Везувія

Миттю вдягаємося, хап за апарат і пропа-м'ятну книгу, записник у руки — і вже на до-лині, в ідальні.

«Добрий день!» гукаємо.

«Який тобі там день», хтось бурмоче, «та це ж темна нічка».

«Щось ви, дівчатка, дуже заспані виглядаєте».

«А ти уважай, щоб не заснув над сніданком!»



Помпеї — вулиця Абонданца

Однаке, поволі всі «прочунюються» і розмова за сніданковим столом починає котитися жвавіше. Нарікають, як звичайно, на снідання — булочки з маслом і чай; замало; зідхаємо за помаранчевим «соком» та смаженими яечками. А далі подруги (уже всі прочунялися) «причепилися» до мене.



Атріум — нутро палати Фауна

«Гей, Юрку — ти, «гісторі майджор», скажи нам щось докладніше про Помпеї».

«Помпеї залила лява з Везувія в 79 році по народженні Христа, так що місто загинуло тому 1891 років. Розкопи, які ще дотепер провадять-ся, мають незвичайну історичну вартість...»

«А решту напишеш у докторській праці!» кричить бунчужна Муха, «нема вже багато часу; кожна група хай пакує свої приготовані обіди і — до автобусів!»



Венеція з типовим мостиком поміж вулицями

У срібно-синіх померках ранку сходимо до автобусів; вітаючи наших приятелів-шоферів, що вже з нами проїхали пів Європи, привітним «Гут морген» і «Гріс Гот!», усідаємо до автобусів з нашими провідниками, отцями Салезіянами, і в дорогу.

Котимосся по ще спокійних вулицях Риму, а о. Салезіянин поясняє нам краєвид.

«Тут автострада до Адріатику — куди завтра поїдете купатися; однаке, тепер на пляжах дуже глітно, бо римляни мають місяць вільного в серпні з огляду на спеки».

А тут центр адміністрації та уряду, зовсім нове місто, збудоване в «новокласичнім стилі» за почином Мусоліні...

Поволі одна за одною голови хиляться на сидження і прогулянки дрімають. Одна лише



Загальний вид на Флоренцію із славною катедрою в центрі

Христя — наше «живе срібло» — ще скаче і щебече, але і вона задрімала... Радіо тихенько грає італійську музику, тихий шум мотору, чудовий акомпанімент до дрімки.

Затримка — пробудилися — а вже зовсім інший краєвид, ніж на Римській долині.

«Прошу Отця, чи це оливкові дерева?!»

«Так — а тут на грядках, оце велике лапате листя і рожеві квіточки, це — тютюн».

«До курення?!»

«Хіба ж, також можна з нього зробити табаку» — каже Отець.

«Подивіться — то вже не камінь, це лява».

«Прошу Отця, вже і Везувій видно».

«Так, але, на жаль, не стане нам часу драпатися на вершок, — по огляненню Помпеїв, уже буде пізно, а до самого кратеру вулькану треба йти 5 годин».

«А тепер дивіться на море — там оцей острів, — це славне Капрі — найкращий острів Європи».

Заїхали до Неаполю — деś колись читав: «Побачити Неаполь і вмерти»; але не із захвату красою — на жаль — лише із смороду і бруду. Пахне гнилими яйцями і рибою, бруд, гаряч, сухі кактуси чи будяки і повно вуличних продавців біжутерії, горілки та пампушників, які намагалися продати нам свій крам за солоні гроші.

Ідемо над Неополітанською затокою, ще 15 миль і вже Помпеї... Заплатили вступ (150 лірів — 25 центів), чекаємо на горбочку.

Перед нами — тайни 2000 літ, за нами — за плотом — модерний світ автострад і техніки...

Ми немов на порозі двох світів — двох епох — завішені гейби у вінді між двома поверхами, між класикою і технікою.

Врешті ми в музеї, де виставлені експонати розкопок із домашнього господарства, обстановки, біжутерії; не лише із часів Римської імперії, але з багато раніших років (Помпеї існували упродовж 700 років). Та всі ці експонати блід-

нуть у порівнянні із центральною фігурою по середині великої залі. Це сіро-біла статуя лежачої людини. Відлив зроблено з ляви. (Горяча лява і попіл залили живу людину, і аж по сотках років поміж розкопками знайдено її так). Відбитка не-наче жива, кожний деталь і зарис тіла дуже виразний.

Хто це був? Чи не мав часу втекти!? Чи патріцій, чи невільник, глядіатор чи поет?.. Віки мовчать. Ще одна нерозгадана тайна історії.

І знову один дальший крок у минувшину, — залишаємо модерну фасад музео і довгим старим коридором, немов тунелем часу, ідемо до Помпеїв. Покидаємо світові війни, Наполеона, Мазепу, Колумба, Короля Данила, залишаємо Вікінгів, Володимира і Карла Великого, навіть Аттілію і входимо у світ Цезаря, Октавія, Нерона і Тита — Старовинні Помпеї...

Вулиця довга, по обох боках руїни мурів — доми будовані близько побіч один одного — немов у якомунебудь європейському містечку. Дорога вимощена камінням, де-не-де виростає зпоміж них зелена трава, — давно вже не котилися там квадриги і ридвани і не стукали в такт ноги римських когорт.

Мури не високі, затримались лише до тієї високости, до якої залляла їх лява.

Саме місто скомпліковане; канали, водопроводи, святині, публічні купелі, амфітеатер, а поміж тим усім — крамниці, пекарні та склади вина та оливи із величезними амфорами. І навіть піднесений хідник на вулиці, щоб пішоходи в дощ не промочили ніг. Комфорт у стилі Цезаря.

У всім — прямисть лінії, грація стрімких колон, живо-барвні мозаїки і легкі арабески плоскорізьб — і це все створене 2000 літ тому.

Ідемо вуличкою вже на краю міста, де залишилися руїни мешканевих домів. Під нами місто мов розгорнене у книжці — та воно не замерле, а живе, ось цей турист на розі другої вулички, виглядає мов старовинний Помпейський продавець вина чи глядіатор, а ця молода дівчина, що так зацікавлено оглядає мозаїку в середині вілли, могла б зовсім добре бути Помпейською господинею із перед 2000 літ; ось мала групка дітей — чи це не «пуері романі»?!

Над усім, одначе, панує почуття маєстату. Тут ніхто голосно не говорить, не бігає, не торгує — є респект і пошана, — тут спочиває частина нашої культури.

Та це не сумне цвинтарище, це живий заповіт — історії. Ось стоїть кістяк колись веселої і багатой вілли, а в середині хати між колонадами ростуть зелені кущі та барвисті польові квітки, сине прозоре небо, теплий, майже гарячий, вітер за муром хитає високі Льомбардські тополі. Барвиста мозаїка басейну (імплувіум) вилискується до сонця, і ось, здається, на-че зараз вийде молоде струнке римське дівча із-за колонади вілли...



Мозаїка собаки перед домом в Помпеях з написом
"Стережися пса!"

Знову перед іншою віллою мозаїка грізного пса, остерога: «Стережися пса». Тодішні перестороги були естетичніші, ніж теперішні.

А ще вище руїни старих мурів міста і вінок високих струнких тополь — що мов таємничі велетні стережуть тайну віків. А там далі крилаті апенінські сосни, мури кількох білих домів і ген, далеко, Везувій — заглада Помпеїв.

Стоїть собі високий — синьо-сірий у далині, і навіть димок не куриться — убивник і добродій людства — а у його стіп розкинулись червоно-бурі мури руїн.

Стою і кладу руку на мармурову, сонцем нагріту колону. Це мій привіт Помпеям, мій контакт із минувшиною.

Аве віктіс — чи — Аве віктор?
хто виграв — Везувій чи Помпеї?

Пишу, а передо мною на бюрку кусень лави, що я знайшов у печі до печення хліба у Помпеях; може там у середині є ще і шматочок вугілля — частинка минулого світа — недокінченого життя — доказ зв'язку поміж тисячріччя-ми. Мій звидний спомин із Помпеїв.

Ст. пл. скоб Юрій Ігор Павлічко
Рочестер

Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.



Молоде Перо

Христя Коленська

Твоя істота —
горіла незрозумінням
до всього людського роду.
І для тебе вже не було
мети в житті.

Твоя душа —
мов блискавка
у темряві блукала.
І ти шукав розв'язки
незнаних проблем.

Твої оги —
сіро блукали
в незнані обрії.
І ти базив світ,
який для тебе не існував.

Твої руки
далеко шукали її.
І ти відгував істоту,
якої справді не було.



Христя Коленська

ЖИТТЯ...

Життя —
безмежне поле думок,
і бурхливих хвиль.

Воно —
тягнеться сірою смугою
в незнані райони.

Ти знаєш,
що в ньому різноманітності
великої немає.

Але ти —
день за днем
попри ту смугу проходиш.

Часами —
на хвилину тобі оги
відкриваються до кольорів.



ЗАЧІСКА ІЗ ПЛАСТОВИМИ ВУЗЛАМИ

Хто б подумав, Дорогі мої Подруги, що прийде мода і на наші старі «як світ», в'язані тисячі разів пластові вузли.

Скільки разів Ви нарікали, пощо їх Вам у теперішньому модерному світі вивчати, до чого вони так припадають і чому їх доконче вимагають знати при юнацьких пробах.

Аж ось тут в році Божому 1971 із усіма найновішими химерами жіночої моди, у якій молоді дівчата неодмінно повинні мати або коротенько обтяти, немов для відрізнєння від французьких, середньовічних «льоків» своїх товаришів, — або дуже довге, рівно спущена на рамена, волосся — хтось видумав можливість прикрашувати саме це довге справжніми скавтовими вузлами. На сторінках популярного в Америці журналу для молодих жінок п. н. «Блемур» знаходимо їх у різних можливих пристосуваннях.

Вам, Дорогі Подруги, хочемо показати три найпростіші способи, як ці вузли у волосі в'язати — а далі пробуйте самі.



Рисунок ч.1

Зашморг

Цей один із основних вузлів, що додається при різних в'язаннях (дивись ст. 301 у «Житті в Пласті») можемо прегарно використати для волосся. Треба лише розділити його рівень посередині, а тоді взяти в руку грубе пасмо з одного боку, витягнути з переду на ззаду вушці пасма волосся і їх перев'язати через це грубе пасмо декілька разів. Потім тонкі кінці зав'язати так, як це робимо при зашморгу. Це саме зробити по другому боці зачіски.

(Дивись рисунок ч. 1)

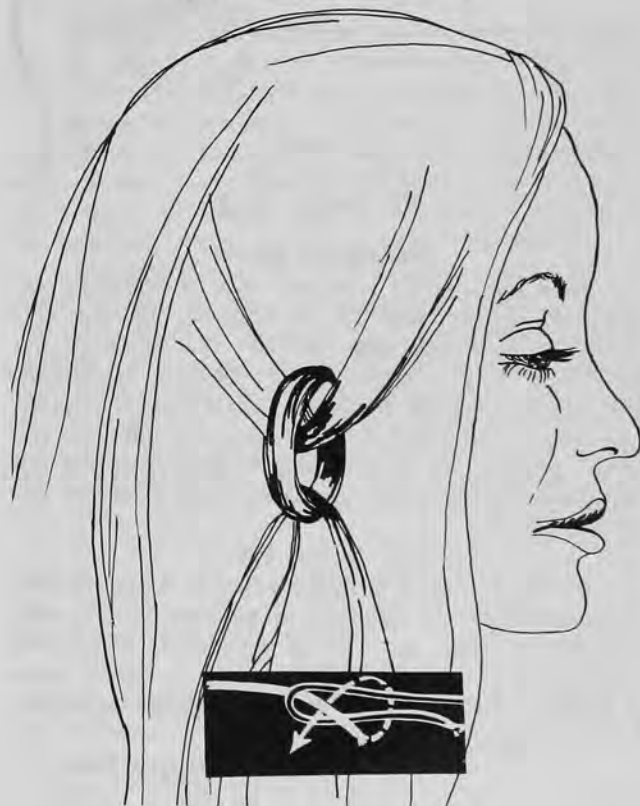


Рисунок ч.2

Ткацький вузол

Цей вузол можна зав'язати на волосі зачесаному на один бік. Можна це саме зробити також на зачісці із переділом на середині голови — тоді зав'язати вузол однаково по обидвох боках. Треба витягнути два пасма (не дуже грубі)

волосся іззаду та спереду та зав'язати легко ткацький вузол.

(Дивись рисунок ч. 2)



Рисунок ч. 3

Звичайний вузол

При цій зачісці в'яжемо три звичайні вузли. Спершу ділимо волосся посередині. Відтак відділюємо його передню частину від вуха до вуха. На кожну створену так частину затягаємо звичайну гумку до волосся. Тоді в'яжемо звичайний вузол для кожної так відділеної частини волосся, із тим, що задній вузол куди грубший від передніх. Треба лише уважати, щоб в'язання накрило гумку.

(Дивись рисунок ч. 3.)

У такий спосіб можемо використовувати різні можливості із звичайним вузлом та іншими. Спробуйте самі, чи Вам це вдасться. Уважайте лише, щоб Ваше волосся було легко вогке, коли починаєте робити таку зачіску, інакше вузол не буде триматися.

Подруга Оля

Рисунки зачісок виконала пл. вірлиця Марта Навроцька з Нью-Йорку.



**ХРИСТОС РОДИВСЯ!
З РІЗДВОМ ТА НОВИМ РОКОМ**

вітаємо

НАШИХ КАНАДСЬКИХ ЧЛЕНІВ

І ВСЕ УКРАЇНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

ТА ЗАКЛИКЕМО ТИХ, ЯКІ ЩЕ НЕ Є ЧЛЕНАМИ
89,000-НОЇ ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ І НЕ КОРИСТАЮТЬ З ЙОГО ГОСПОДАР-
СЬКИХ І КУЛЬТУРНИХ НАДБАНЬ, ЩОВ ВКЛЮЧИ-
ЛИСЯ І ПРИДВАЛИ ДЛЯ СЕБЕ І СВОЇХ РІДНИХ
КОНЕЧНЕ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РАЗОМ
З НАЙСТАРШОЮ УКРАЇНСЬКОЮ УСТНОВОЮ
У СВІТІ РОЗБУДОВУВАЛИ НАШІ НАЦІОНАЛЬНІ
ТА ГОСПОДАРСЬКІ НАДБАННЯ.

ТІЛЬКИ У ВЕЛИКІЙ ГРОМАДІ МОЖЛИВІ ВЕЛИКІ
ДОСЯГНЕННЯ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

Головна Канцелярія

Канадська Канцелярія



**ПОМОЖІТЬ НАМ
зробити "добре діло"
і перешліть
дарункову передплату**

для зразкових, але незаможних юнаків
та юначок, особливо з європейських та південно
американських країн. Вони бажали б дістати
та читати «Юнака», але самі не можуть собі
його передплатити.

Адміністрація





ВІЧНОЗЕЛЕНА ПЕРЛИНА

(Із «Дерева-пам'ятники» С. І. Івченка)

Мабуть немає людини, яка б не відчувала і ніжно не любила особливо чарівну красу наших борів, з великим задоволенням не проводила під їх шатами своє дозвілля. Хіба ж можна лишатися байдужим до струнких золотокорих красунь, протягом усього року увінчаних смарагдовими коронами, не почувати принадної неповторної його тиші, чи не заслухатись надиво приємним мелодійним шелестом? А хто без насолоди вдихає цілюще повітря бору, наповнене ніжними пахощами соснового бальзаму? Кого не милує шовковистий оксамит мохових килимів, то тут, то там острівцями розстелених і щедро розквітаних запашним чебрецем та мережаною папороттю орляка?

Усім добре відомі чудові властивості соснового бору, а ось з його господаркою — сосною — більшість, мабуть не досить знайома.

Навіть знавці рослин — ботаніки, і ті (можливо помилково) дали їй буденне ім'я «сосна звичайна». Але подивіться, що ж тут звичайного? Ось вона, господарка бору, палає в печах, крокує по країні телеграфічними стовпами, лежить мільйонами шпал під сотнями тисяч кілометрів сталевих залізничних магістралей, надійно стоїть мільярдами опор у вугільних та рудних шахтах, милується прибрана кольоровими світлами та іграшками у святочні дні по домах та майданах. А якщо додати до цього широке застосування сосни в найрізноманітніших видах будівництва, у хемічній промисловості, виробництві, медицині... А хемія — це целюлоза і штучний шовк, пластичні маси і штучна шкіра, целюфан і різноманітний папір. У свою чергу, кожен із цих напівфабрикатів іде на виготовлення сотень, а то й тисяч важливих виробів. Згадайте ще живицю, вітамін С, янтар... От вам і звичайна господарка соснового бору.

Неозорі соснові бори розкинулись від далекої півночі до південних кордонів нашої батьківщини, займаючи територію рівну Франції та Англії разом узятих.

З багатьма дивними і пам'ятними деревами сосни звичайної можна познайомитися. Мандруючи якось на Херсонщині, я зустрів соснове диво — дерево на ходулях. Тривалі настирливі вітри вимели з-під великої сосни ґрунт і прирекли її стояти на голих коріннях-ходулях. Трьох метрів досягають ці опори дерева, а воно, здається, і не помічає незвичайності свого становища.

Відпочиваючи на Харківщині, я зустрів дві цікаві сосни. Вони наче колись вітаючись, подали одно одній руки-віти та так зрослися, утворивши щось подібне до футбольних воріт.

Коли я поїхав в околиці Києва, там побачив товсту кремезну сосну, що щільно зрослася із старим дубом, і важко було знайти межу поміж їх стовбурами і корінням. Таких, брата і сестру, довелось мені згодом бачити і в Воронежській області. Та видовище було більше вражаючим, бо сосна і дуб, здається, виходили від одного кореня і тільки на висоті двох метрів відгалужувалися двома товстими гілками.

Сосна постала переді мною одного разу й деревом-верблюдом. Було це недалеко від чудового міста на Північному Дінці. Разом із лісівником ми довго гадали, як могла вирости така сосна-потвора, що у місцевих хлопчиків дістала прізвисько верблюда. Зійшлись на тому, що негода під час снігових заметілей чи ожеледі понівечила деревце ще молодим. Та жага до життя сосни звичайної така заavidна і незвичайна, що здолала і цю перешкоду.

Цікаві ці сосни-пам'ятки, що показують неабияку пристосованість цього дерева до найсуворіших умов.



ВУЙКОВІ — ЯКОГО Я НЕ ЗНАЮ...

Йордан. Сніг рипів під молодими відважними ногами упівця. З ним стояла якась дівчина тепло закутана від немилосердного морозу. Лише видно було золоті пасма волосся, які спадали на її ясні, сльозами наповнені очі. Її материнський погляд обгорнув сміливого вояка, і вона здригнулася, усвідомивши всі небезпеки, труди, обов'язки та страшні морози, які чекали його... Вона не стримувала лютого. Знала, що тільки нелюдська сила може спинити схід сонця та його долю.

Десь в Україні кидали золотий хрест у холодну воду Дніпра. Священники у ясних ризах благословили могутню ріку. Молилися люди Богові, молилися...

Почало небо ясніти. Занеслися шепоти партизанів з-під лісу до молодої пари. Дівчина стрепенулася. Заки вона опам'яталася, кароокий міцно притиснув її до себе та щось зашепотів у її вухо.

Довго вона дивилася — поки його постать не зілялася в одне із сірим світанком та не зникла в лабіринті волинських дерев та снігу. Лише тоді, із подувом незламного вітру, повернувся до неї його слова: "Іду виконувати свій обов'язок..."

Пл. розв. Ірина Макарик

Гурток "Боярині", 4-ий Курінь УПЮ-ок
ім. Л. Українки, Торонто



ЗГАДУЮЧИ ЕВРОПУ...

Колись далека Європа — тепер ясна і чітка в моїх споминах. Я уявляла собі її іншою — подібнішою до Канади чи США, а вона не така. Добре було, що ми могли ділитися своїми новими враженнями з друзями-пластунами, учасниками нашої прогулянки, що відчували однаково як і я, і красу, і невідомі мандрівки. Я «канадка» із приємністю переконала вже на початку, що «американські» пластуни точнісінько такі самі як канадські — ясно це ж одна «пластова школа».

За час нашої спільної дороги я близько ізжилася з декількома ровесницями, і для них є в моїх спогадах окреме, тепле місце, адже ми розлучилися і може вже ніколи не зустрінемося. Але всі товариші подорожі без виїмку допомагали одне одному по-братерському в кожній потребі, дійсно по-пластовому, і це мене завжди зворушувало.

Тому, що Канада має безмежні поля і простори, мене бентежило перенаселення в кожній країні Європи, хоча я люблю людей. Справжній рай це було оглядання мистецьких здобутків, палат, церков, музеїв... п'ятсот світлин, які я зробила — це для мене скарб, який буду добре берегти.

В Європі уперше я побачила на полі маки і згадала мою маму, яка так тужить за маками, що цвітуть у житах в Україні.

Тепер у споминах можу порівнювати всі країни, які я дотепер бачила. Кожна має дещо незрівняно гарне як от — краєвид... затишні хати в садах і городах... і багато іншого. Але коли тепер питає мене хтось, чи хотіла б жити в Німеччині чи Швейцарії, то відповідаю, що ні. Бо як залишити рідню, приятелів і таку велику українську громаду, серед якої живу? Невистачає краса, коли немає її із ким подивляти.

Ще маю мрію, яка така ще далека і нездійсненна, як колись поїздка до Європи. А це — поглянути на Україну і пережити справжню, глибоку любов до неї, стоячи над Дніпром чи на могилі Т. Шевченка. Яке було б це щастя поїхати із цією групою друзів і подруг, з якими міряла вулиці Мюнхену, Відня, Риму, Парижа — туди в Україну.

Це мрія і надія, яка прикрашує мені щоденне сіре життя.

ст. пл. Ірена Кузів
Вінніпер



СВЯТИЙ МИКОЛАЙ БУВАЄ І В ТАБОРІ

Уже дуже багато Миколаїв перебув я у своєму житті.

Одні були приємні, другі — ні, одні щось приносили, другі нічого, але все якось там було. Щонайменше обходилося без нещастя.

Аж цього року нагло й несподівано б'є в мене грім з ясного неба, а на тому громі напис: «Треба написати щось веселого у зв'язку з Миколаєм».

От і біда!

Тут дме з вікна, з дверей, зимно, вітер, — а ти пиши тут щось веселого «на Миколая».

Але від чого сильна воля.

Сідаю біля телевізора і постановляю викликати в себе веселий настрій. Починаю сміятися... Ха! ха! ха!

Не йде сміх. І як тут сміятися, коли в світі стільки сумного діється: циклони, катастрофи, атентати, демонстрації і т. д. і т. д. — навіть не встиг це все вичислити.

І був би я ще довший час застановлявся над недолею світа, але зимно загнало мене до ліжка. Покрутившись довший час, я вкінці заснув сном праведного.

**

Алярм!

Здалека чути свисток. У шатрі страшно метушня й балаган. Зриваюся як поранений, ускакую в сандали, вбираю довжезну білу сорочку, припинаю крила й вилітаю «під прапор».

Ледви я маю час стати на своє місце, а вже надходить бунчужний та кричить:

Струнко!

До правого рівняйся! Відчисли! Спочинь!

Стає на середині та й каже:

«Зараз табір перегляне св. Миколай. Відтак дам розхід, усі підуть до шатер і приготувляться до погулянки».

Прогулянка вестиме трасою: Табір-земля — Вовча Тропа — Пластова Січ — Сокіл в Австралії і назад до табору.

Прогулянку веде св. Миколай. Перед «Пластовою Січчю» у Канаді долучиться до нас група «Лісових Чортів».



Замовк і глянувши в бік, звідки надходив св. Миколай, крикнув:

«Стрункооо!»

Підступив два кроки й зголосив: «Св. отче Миколаю, голову, що табір готовий до Ваших наказів».

Св. Миколай щось там відповів та почав по волі переглядати табір.

Коли прийшов до мене, станув і крикнув: «Штурпак! — виступити!»

Я цілий трясусь, виступаю і голову: «Св. о. Миколаю, голову слухняно, що я ангел Штурпак, учасник небесного табору на дощевій хмарі пливучій з-над Північної Америки у напрямі Австралії, головуся до наказу».

Святий вислухав спокійно і, насупивши брови, сказав:

«Штурпак не піде з нами, поки не напише до «Юнака» щось веселого про мене».

**

Якийсь час пізніше, я сидів на хмарі та опустивши крила, слухав, як здалека доходила до мене пісня: «Гарі, гарі життя бурлацьке...»

Це відходив табір, а я ще нічого веселого не написав.

Штурпак

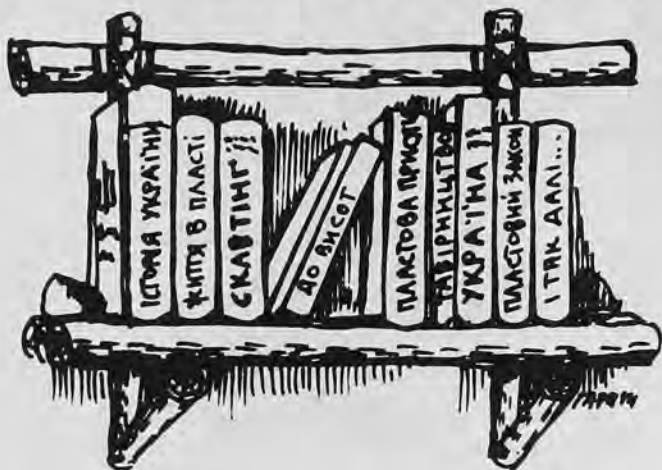


Увага! Увага!

«Юнака» треба не лише передплачувати, але й докладно читати, до нього дописувати, приєднувати йому передплатників і збирати пожертви на його пресфонд.

*Чи Ви вже
вирівняли
передплату?*

ІЗ ПЛАСТОВОГО СЛОВНИКА



До основних відомостей кожного пластуна належить уміти пояснити походження і значення деяких слів, як, наприклад, скавт, пласт, скоб тощо. Але й поза цими термінами пластовий словник має багато цікавих висловів як з мовного, так і культурного боку. Нижче подаємо декілька таких термінів, які нині нерозлучно зв'язані із пластовим життям.

ВАТРА — Із передісторичних часів арійські народи почитали вогонь як божество, як очистну силу. Саме слово вогонь — індоєвропейського кореня (староперське «агні», латинське — «ігніс» — вогонь). Осідок індоєвропейської родини з найстарших часів визначало вогнище. З моментом розпалення запановував на даному місці світлий Бог, що своєю присутністю проганяв сили темряви. Він не смів загаснути, бо це означало нещастя. Коли кочовики залишали місце й вогонь догорів, на тому місці знов осідали злі сили темряви. Реформатор староперської релігії Заратустра (уштра — верблюд) змінив «поганську» назву «агні» на рівнозначне «атар». Із цього слова і пошло наше слово **ватра** (чистий, очищений вогонь).

Цілий ряд цих прастарих вірувань в очищаючу силу бога Вогню — Ватри збереглося в нас дотепер. У Карпатах неписаний закон забороняє на полонинах загашувати ватру (вона мусить сама догоріти). Божий дар — хліб не вільно в нас було викидати інакше, як у вогонь.

ТАБІР — Тюркські мови знають два слова, що рівнозначні з нашим табором: 1) Олда. 2) Табор. Ордою звуть тюрки свої власні загоны, а табором — чужинецькі (християнські). Обидва терміни взяті з мілітарного словника. За часів гуситських війн (1420-1437) таборами звалися пересувні фортеці із скованих ланцюгами возів, що за їх поміччю гусити робили з Чехії переможні рейди по цілій Німеччині аж до Балтику.

ШАТРО — Із перського «чатр, шадер» походять в нашій мові 2 вирази: 1) шатро і 2) чад-

ра — заслона на обличчі, що її носять жінки магометанської віри. Перське слово означає покривало, заслону.

КУРІНЬ — Цей термін Пласт перебрав від Запорізької Січі. Його часто приводять у зв'язку із «курити» (димом) і пояснюють курінь, як хату без комина. Але це слово правдоподібно тюркського походження — кюрен-хата пошита соломою. Народня етимологія зв'язала пізніше курінь з «куренням».

Тюркського походження є також інші українські слова, як от: харч, хустина, чатиння, беркут, булава, яр, байрак, аркан, хуртовина тощо.

КОЛИБА — дерев'яна, кругла будівля, що в ній перебувають літом уночі пастухи на Карпатських полонинах, пасучи худобу. Це слово грецького походження (зустрічається вперше в Гомеровій поемі «Жабомишодраківка» — 7 ст. до Хр.) — від дієслова «каліпію», що означає ховати, покривати — тобто покривало на хату, альтанку, шатро, заслону.

ПЛАСТОВИЙ ГИМН — грецьке «имвос» означає властиво зв'язок, потім взагалі пісню, зокрема для похвали богів і героїв старовинної Геллади.

Із цих коротких даних усе ж можна зробити певний висновок. Наш нарід мав найрізноманітніші зв'язки із своїми близькими й далекими сусідами. Від культурних народів греків і персів ми перебирали здебільшого терміни культурного порядку: гимн, шатро, ватра, колиба. Із тюркськими племенами дикої Азії ми постійно змагалися. Те, що ми врешті завжди перемагали, завдячуємо тому, що ми вчилися боротися тими самими засобами, тою самою зброєю, якою проти нас послуговувався схід. Тому наші мілітарні вирази здебільшого тюркського походження: табір, курінь, аркан, булава і ін. Коли нинішня боротьба України на життя і смерть скінчиться, в нашу мову увійде певне число російських слів. Але це не біда. Майбутні покоління з декількох таких виразів зможуть зробити той самий вислід, що робимо нині ми: наші предки не могли жити в рабстві. І тому все їхнє змагання було скероване на оборону своїх вільних прав. У цій боротьбі вони гинули, але перемагали. І проходили тисячі років — чужинці нападали, часово й перемагали, і навіть переходово панували над нашим Рідним Краєм. Але вкінці ми завжди лишалися, а дикі орди гинули «як роса на сонці».

MMM





ДЕВ'ЯТА ПЛАСТОВА ОРЛИКІЯДА

8-го листопада 1970 р. відбулася дев'ята з черги Пластова Орликіяда, що її щорічно в США улаштовує Курінь УПС ім. Григора Орлика. У цьому році Орликіяда відбулася на терені оселі "Союзівка" в Кетскільських горах і зібрала велику кількість юнацтва та пластових провідників. В Орликіяді взяло участь 228 юнаків та юначок із 12 пластових станиць, які змагалися у 25 загонах. Усіх зареєстрованих на Орликіяді було 280 пластунів і пластунок.

Як кожного року учасники Орликіяди поділені на загони, які репрезентували поодинокі юнацькі курені, відповідали на питання із історії Пласту за останніх 25 років, виводили підготовану власними силами мистецьку точку та виставляли виконані членами куреня експонати. Цьогорічною темою Орликіяди було гасло пластової праці в 1970 р. "Пласт наша гордість та мрія". У висліді сумлінної підготовки поодиноких загонів до змагу, боротьба за перші місця була завзята. Перше місце серед юначок здобув загін ч. 7 із 2-го Куреня УПЮ-ок у Нью-Йорку, здобуваючи 16 точок, друге — загін ч. 19 Самостійного Гуртка УПЮ-ок із Кергоксону, здобуваючи 15.7 точок, третє — загін ч. 17 Підготовчого Куреня УПЮ-ок із Гемпстеду, здобуваючи 15.6 точок.

Серед юнаків перше місце припало загонів ч. 15 Підготовчого Куреня УПЮ-ів із Нью-Бронсвік, що здобув 15 точок, друге — загонів

ч. 22 5-го Куреня УПЮ-ів із Нью-арку, що здобув 14.5 точок, а третє — загонів ч. 13 35-го Куреня УПЮ-ів із Йонкерсу, що здобув 13.1 точок.

Найвища скількість точок у цьому змагу була 16.

Із сімох кандидаток на Гетьманівну та п'ятьох на Гетьманича вибрано Гетьманівною пл. розв. Хрис-



Учасники 9-ої "Орликіяди" під час Богослужби на "Союзівці"



Пл. вірлиця Юліана Осінчук — Гетьманівна Пластової Орликіяди в 1969 р., веде учасниць Орликіяди 1970 р.



Пл. скоб Нестор Голинський — Гетьманич Пластової Орликіяди в 1969 р., веде учасників Орликіяди 1970 р.

тину Возняк із 44-го Куреня УПЮ-ок в Ньюарку, а Гетьманічем — пл. розв. Андрія Яроша із 3-го Куреня УПЮ-ів у Нью-Йорку. Експонати виставило 12 куренів і між ними на особливе вирізнення заслужила виставка 38-го куреня УПЮ-ок із Пассейку. Виготовлені юначками експонати були на такому високому рівні, що їх навіть не класифіковано із іншими. Із класифікованих виставок перше місце зайняли юначки підготовчого Куреня в Гемпстеді, друге юначки 30-го Куреня з Нью-Йорку, а третє юначки підготовчого Куреня в Нью-Бронсвік.

В часі Орликіяди була також розгрівка льотерії, що її проводила в усіх частинах пластунок ККП-ок на США пл. сен. Ярослава Рубель. Дохід з льотерії призначений на пластові видання, в тому напевно припадає частина і на наш журнал.

Пластова Орликіяда в США, яка має вже широкий засяг зацікавлених та відома не лише на терені США, але також Канади та інших країн, де діє пластова організація, знайшла найбільше реальний відгук в Австралії, де в червні цього року на закінчення відправи пластових провідників відбулася перша Пластова Орликіяда у Сідней. Із цієї нагоди австралійські пластуни вготували пропам'ятну книгу-реєстр Пластових Орликіяд і переслали її до США для вписання в неї членів 9-ої Орликіяди. Книга щасливо перейшла далеку дорогу та вписалися до неї всі учасники і провідники Орликіяди. Тепер вона буде переслана знову до Австралії для реєстру чергової Орликіяди, що має літом відбутися в Мельборні.

Цей гарний доказ зрозуміння пластової дружби, який започаткували наші друзі із далекої Австралії саме в часі, коли юнацькі з'єднання проводили змаг під знаком пластової дружби, повинен продовжуватися безперервно та знайти також в інших країнах ентузіастів Орликіяд.

О. К.



ОСІННЯ ПРОГУЛЯНКА

Осінь приваблює всіх своєю красою, а тимпаче нас, пластунок, любителюк природи. Тож прийшла думка "Карпатським дзвіночкам" із Пассейку відбути прогулянку, мабуть, останню цієї осені. Усі згодилися. Пакуємо наплечники та поспішаємо на зустріч із товаришками. Нас не лякає ані буря, ані негоди і ми, хоча дощ падає щораз рясніший, ідемо на умовлене місце. Треба ж дотримати раз дане пластоє слово. З'являються всі. Ідемо вгору, підспівуючи, цілі заховані під дощевиками — тільки носики виглядають.

Щасливо прийшли до нашої мети. Розпалили помімо дощу вогонь, почали готувати їжу. Ох, як же смакували нам так варені ковбаски! Головною ціллю нашої прогулянки було поглибити нашу пластову дружбу, переживаючи спільно пригоди. При тій шляхетній цілі мали ми також практичні завдання — виправити свою вмілість піонерства.

Повертаючись із цієї прогулянки з трохи легшими наплечниками, згадуємо весело проведений день, без вигод і з дощем — а проте не заміняли б ми його на ніщо.

В нашої пам'яті будуть жити всі наші пластові переживання — чи із цієї останньої прогулянки, чи з інших давніших.

пл. розв. Ляля Мартинюк
38-ий Кур. УПЮ-ок
Пассейк



ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

- на корисних умовах
- дає ПОЗИКИ та
 - приймає ОЩАДНОСТІ.
 - Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
 - Урядові години:
вівторок і п'ятниця 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.
Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.



ПЛАСТОВЕ ПІДПРИЄМСТВО

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Єдина пластова крамниця у США має на складі:

- ♦ пластові однострої ♦ пластові відзнаки до одностроїв
- і таборовий виряд ♦ пластову літературу ♦ альбоми, різби, вишивки, кераміку, філателію ♦ українські національні прапори, книжки, шкільне приладдя і т. п.

MOLODE ZYTTIA, Inc.

302 E. — 9th St.,

New York 3, N. Y., U.S.A.



ВЕСЕЛКА

144 Друга Евсеню в Нью-Йорку
(в Пластовому Домі)
Tel.: ORegon 4-9576/-79/-98

Відкрита шодня від вчасного ранку до пізньої ночі.

- ✱ Зимні і теплі перекуски, сніданки, полуденки ✱ содові води
 - ✱ морозиво ✱ солодощі — теж вибагливі, імпортовані
 - ✱ шкільне і канц. приладдя ✱ українські і чужомовні часописи.
- «Веселка» є улюбленим місцем зустрічів нашої молоді!



НАША КРАЙОВА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ

Цього року я поїхав на Крайову Пластову Зустріч у Вінніпезі, яка дуже мені подобалася з багатьох причин. Поперше, я кожного року їздив з Едмонтону в гори на малі гірські табори, а цього року поїхав на цю зустріч, де було дуже багато юнаків і юначок, і це на мене зробило дуже велике враження. Найбільше враження дало мені те, що я зустрів багато юначок з інших пластових станиць Канади, і тут я усвідомив собі, яка наша пластова організація велика і як нас — пластунів і пластунок багато.

З новими товаришами і товаришками провів я дуже приємно час біля ватер, під час дозвілля і на заняттях. Мені сподобався нічний алярм. Ніхто з учасників підтабору пластунів навіть не думав, що буде нічний алярм. На закінчення алярму ми всі прийшли на ватру, де ми співали пісень і мали гутірку про Тараса Чупринку. Взагалі кожний етап зустрічі був для мене дуже приємний.

У другому етапі КПЗ було дуже цікаве те, що ми оглянули велику частину Манітоби і зустріли різних піонерів. З цього етапу я найбільше буду пам'ятати те, що під час нашої автобусової мандрівки ми часто розтаборовувалися, і під час нашого перебування біля одного озера падав весь час дощ, а коли ми виїжджали до місцевості Флін Флон, була прекрасна погода.

Під час нашого перебування біля озера всі юнаки і юначки були поділені на групи і пішли на мандрівку, хоча був хмарний день. Після десяти-милевої мандрівки того дня, юнаки поїхали автобусами чергового дня до Флін Флону, а юначки до міста Де Па. За день і ніч ми знову зустрілися в містечку Етельберт. Тут нас дуже гарно гостили мешканці-українці тієї місцевості бенкетом і забавою. Усі ми дуже приємно забавлялися, а після забави спали "як забиті".

В третьому етапі зустрічі на дефілядах у Давфінні торонтська маршова оркестра вигравала чудові такти до маршу.

При кінці зустрічі настрій нас усіх "упав" наше стрілка барометра "надолину", бо кожний мав ба-

гато нових знайомств і сумно було розставатися. Кожний жалувал, що час нашої зустрічі так швидко минув і ми мали вже роз'їжджатися додому. Однак всі ми мали повно гарних вражень, які довго залишаться у нашій пам'яті.

Пл. розв. Юрко Дитиняк

Гурток "Вовки", 13 Курінь УПЮ-ів
ім. Петра Конашевича-Сагайдачного, Едмонтон.



Для відзначення першої сумної
річниці смерті

бл. п.

пл. сен. ЦЬОПИ ПАЛІВ

складаю 10.00 дол. на пресфонд "Юнака".

Пл. сен. Марія Павлішин
Торонто, Канада

Замість квітів на могилу

бл. п.

ст. пл. ОКСАНИ ГРУШКЕВИЧ

складаємо 25.00 дол. на пресфонд "Юнака"

Здзіслав і Оксана Фолтини,
Снелвіл, США

Замість квітів на могилу

бл. п.

ст. пл. МОТРИ ГРУШКЕВИЧ-БІГУН

складаємо 25.00 дол. на пресфонд "Юнака".

Членки 25-ого Куреня УСП-ок
"Лісові Мавки", Чикаго, США



ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСФОНД "ЮНАКА" ЗА ГРУДЕНЬ 1970 Р.

Замість квітів на могилу бл. п. пл. сен. Романа Саєвича з Чикаго, США, пластові сеньйори, старші пластуни і громадянство міста Чикаго, пожертвували на пластові видання \$533.50, з того на журнал "Юнак"	\$150.00
(листа жертводавців буде поміщена у "Пластовому Шляху" ч. 3-4 (1970) і в "Юнаку" ч. 2/71) Із збірки на весільних поправинах ст. пл. Матея і Лариси з Підгайних-Пришляків, що відбулися дня 28 листопада м. р. в домі батьків молодого, п-ва Пришляків в Ст. Кетерінс, Канада	50.50
25 Курінь УСП-ок "Лісові Мавки" в Чикаго, США, замість квітів на могилу бл. п. ст. пл. Мотрі Грушкевич-Бігун з Клівленду, США	25.00
Здзіслав і Оксана Фолтини, Снелвіл, США, замість квітів на могилу бл. п. ст. пл. Оксани Грушкевич з Дітройту, США	25.00
пл. сен. Тарас Когут, ст. пл. Василь Лончина, ст. пл. Тарас Лончина з Дітройту, США, замість квітів на могилу бл. п. пл. сен. Романа Саєвича з Чикаго, США	15.00
Самостійний гурток УПЮ-ок "Кобри" у Врідж-порті, США	15.00
Осередок Праці УСП в Денвері, США	10.00
пл. сен. Марія Павлишин, Торонто, Канада, замість квітів на могилу бл. п. пл. сен. Цюпи Паліїв в річницю її смерті	10.00
пл. сен. Андрій і Ірина Козаки, Карпо і Володимира Микитчуки, Торонто, Канада, з нагоди одруження їхніх дітей — Тамари з Ярославом	10.00
Співочий гурток пл. юнаків і юначок "Бульки" з Торонта, Канада	7.00
ст. пл. Марта Боровик, Ірвінгтон, США	4.00
пл. сен. Ярослав Лучкань, Вест Гартфорд, США	4.00
ст. пл. Ірина Савка, Чикаго, США	4.00
пл. юн. Рома Сохан, Джерзі Сіті, США	4.00
пл. юн. Іван і Михайло Колігмани, Покіпс	2.00
пл. юн. Борис і Марта Шепертицькі, Вінніпег	2.00
пл. юн. Мотря Ходновська, Ірвінгтон, США	1.75

пл. юн. Олександр Кміцікевич, Чикаго, США	1.00
пл. юн. Юрій Лібер, Гері, США	1.00
пл. юн. Аріядна Манило, Монтреаль, Канада	1.00
Разом у цьому списку	\$342.25



У глибокому смутку повідомляємо все пластове братство та українське громадянство, що 16-го жовтня 1970 року відійшов від нас на Вічну Ватру, на 57-му році життя

СЛ. П. ПЛ. СЕН.

РОМАН САЄВИЧ-СОЙКА

член 4-го Куреня УПС "Характерники", член Орлиного Круга, довголітній виховник пластової молоді, колишній гніздовий та учитель Школи Українознавства в Чикаго.

Похоронні відправи та похорон відбулися у вівторок, 20-го жовтня з похоронного заведення Музика і Син на цвинтар св. Отця Миколая в Чикаго.

Родині Покійного складало сердечні слова співчуття.

Пластова Станична Старшина
та Управа Пластпрату в Чикаго

Замість квітів на могилу

бл. п.

пл. сен. РОМАНА САЄВИЧА

склали 150.00 дол. на пресфонд "Юнака"

Пластові Сеньйори,
Старші Пластуни,
і Громадянство
міста Чикаго, США

Замість квітів на могилу

бл. п.

пл. сен. РОМАНА САЄВИЧА

складало 15.00 дол. на пресфонд "Юнака".

Пл. сен. Тарас Когут
Ст. пл. Василь Лончина
Ст. пл. Тарас Лончина
Дітройт, США

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.
ПЛАСТУНИ і ПЛАСТУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ «Самопоміч» платить 5% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

**ПРАЦЯ і ОЩАДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ВАШУ МАЙБУТНІСТЬ!**

- Ощадністеві
вклади без права
виписувати чеки

- Термінові вклади
(більші суми)
на 2 і більше років

6¹/₂% | **7³/₄%**

- Студійні ощадністеві вклади на 7%!
- При виплатах уживайте наших чеків!
- Дасмо позики на догідні сплати!

Складайте Ваші ощадності
у кредитовій кооперативі

»БУДУЧНІСТЬ«

Buduchnist (Toronto) Credit Union Ltd.

140 Bathurst Street — Toronto 2-B, Ontario
Phone: 366-9863 & 366-4547



**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботу.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136



СИНИЦЯ



СОЛОВЕЙ



ЛАСТИВКА



ПІДСНІЖНИК



БАРВИНОК



ФІЯЛКА



БДЖОЛА

В Пластовій кооперативі ПЛАЙ

PLY CO-OP LTD., 768 Queen St. W., Toronto 3, Ont.

ЗАМОВЛЯЙТЕ ПЛАСТОВІ ВІДЗНАКИ

- новацьких роїв і гнізд
- юнацьких гуртків і куренів
- новацьких і юнацьких проб
- нов. і юн. іспитів умілостей



БОРСУК



ІЖАК



КАЖАН



БОБЕР



САЙГАК



ЛИС



РИСЬ



ЗАЄЦЬ



ВЕДМІДЬ



ВОВК



ОЛЕНЬ



ЛЕОПАРД



КОБРА



ОРЕЛ



СОКІЛ



ГОТУР



ТАРПАН

У цьому оголошенні поміщені зразки відзнак юнацьких гуртків, які продаємо по 50 центів за штуку. Маємо постійно на складі 40 різних родів таких відзнак і можемо їх кожночасно вислати. Виготовляємо також інші відзнаки роїв УПН і гуртків УПЮ на замовлення.

КУПУЙТЕ В НАС ТАКОЖ:

★ всякі інші пластові відзнаки ★ усі частини пластових одностроїв ★ таборовий виряд ★ спортове приладдя ★ усі пластові видання, а зокрема обов'язковий для юнацтва посібник, автором якого є основник Пласту

ПРОФ. Д-Р ОЛЕКСАНДЕР ТИСОВСЬКИЙ (ДРОТ)

Життя в Пласті

544 сторін • багато ілюстрацій • ціна 6.50 дол.

- * КУПУЙТЕ В ПЛАСТОВІЙ КООПЕРАТИВІ «ПЛАЙ»!
- * ЧИСТИЙ ПРИБУТОК КООПЕРАТИВИ «ПЛАЙ» ПРИЗНАЧЕНИЙ НА ВИХОВНІ ЦІЛІ ПЛАСТУ!